

trenotje pokazalo se je solnce v obzorju in s svojimi žarki ožarilo domači breg, katerega zapuščajo za zmiraj, kakor se je mnogim zdelo.

— O, sveti Jakob, usmili se nas! — se je izvilo iz prsij mornarjem, ko so videli, da zginjajo v daljavi domače gore.

Vlekel je veter na tisto stran, kakor so se vozili, in upati je bilo, da bodo kmalu na Kanarskih otokih. Kolumb in Dijego sta se vedno bolje zblížala, kar je mnogo pospeševalo tesnost ladije. Ob zahodu solnca sta se vnovič ozrla na mostiču.

— Sedaj se solnce pogreza v valove, — je opomnil zamišljen Dijego — in zemlja je zginila iz pred naših očij. Nekako čudno čuvstvo me je obšlo pri pogledu nepregledne vodne ravnine.

V tem zahajanju solnca na jedni strani in zginjenju zemlje na drugi, — odgovoril je Kolumb, — vidim potrdilo, da je zemlja okrogla, da je resnična teorija, da se solnce skriva pri nas, da izide v drugi deželi in ta dežela mora biti na zapadu.

— Jaz verujem vaši modrosti, gospod admiral, in pod vašim vodstvom se čutim popolnoma varnega.

— To me veseli, Dijego. Žal, da povsod ne najdem take zaupnosti. Posebno se bojim nasprotnega čuvstva pri naših kraljevih pokroviteljih.

— Kraljica je popolnoma udana vaši ideji, gospod Krištof.

— Ona je vendar ženska in drugače popolnoma podvržena svojemu soprogu, kralj je pa udan moji ideji ravno toliko, kolikor mu je ugodna. Zato sem sklenil voditi dan za dnem točen zapisnik, da bodem mogel dati točen račun o svojem ugodnem ali morda neugodnem potovanju in danes sem že opisal prvi dan naše vožnje.

S temi besedami je Kolumb prijel za roko Dijega in ga odpeljal k sebi v kajuto...

Tretji dan svojega potovanja, v ponedeljek šestega avgusta je zjutraj nenavadno zgodaj prišel na mostič in opazil, da je Pinta zadržala jadra.

— Kaj to pomenja? — zaklical je v skrbeh obrnivši se k pristopivšemu Dijegu. — Pinta je jadra zadržala! To mora biti kaj posebnega; takoj moram izvedeti, kaj je.

In Kolumb je hitro vzel govorno trobilo.

— Na desno, — glasilo se je njegovo povelje.

— Takoj — odgovoril je krmar.

— Pripravite čolne, — glasilo se je njegovo povelje.

— Takoj, — razlegel se je odgovor.

Mornarji so hiteli izpolniti njegovo povelje.

— Razgrni kliver!

Mornarji so spretno izpolnili njegovo povelje, hitro se je „Santa Maria“ obrnila in se toliko približala „Pinti“, da se je bilo mogoče pogovarjati.

Kapitan Martin Alonz Pinson stal je na mostiču in je bil videti jako obupan.

— Kaj se je zgodilo, gospod? Zakaj se je obrnil na drugo stran, — zaklical je Kolumb.

— Nesreča se je nam prigodila: krmilo se je zlomilo, — glasil se je odgovor.

— Koliko je tukaj kriva nesreča, — rekel je — prepuščam razsojati vam samim. Prosim, pojdite za nami, na Kanarskih otokih se popravi škoda, katera se več ne prigodi, kakor se nadejam.

— Dobro, gospod admiral!

— Jako mi je žal, da zaradi silnega valovja ne moremo Pinti poslati pomoči.

— Si bomo že tako sami pomagali, gospod admiral, potrudili se bomo, da se ne ločimo od vas!

— Zanašam se na vas, gospod Alonz!

Kolumb je obrnil „Santo Mario“ v prvotni smer, nemirno je hodil po mostiču in semtertja pogledoval na Pinto.

To trenotje je stopil k njemu Arano.

— Vi vso stvar preveč jemljete k srcu, gospod Krištof, — rekel je videč vznemirjenost Krištofovo, — jaz mislim, da Alonz popravi škodo in pride z nami do Kanarskih otokov.

— Jaz sam tako mislim, — odgovoril je potr Kolumb — kaj pa če je poškodovanje Pinte samo poskus, da se prepreči daljša vožnja vsega brodovja? Jaz ne zaupam moštvo. Kdo ve, če napravijo kako zaroto, da preprečijo daljšo vožnjo?

— To se ne sme zgoditi, gospod Kolumb. Pogledjte Pinta je zopet razpela vsa jadra in gre za nami.

— Ne vem, če dolgo pojde. Pri vsej spretnosti Alonzovi, se bode krmilo jedva obdržalo. Zvezal je krmilo z vrmi, ki pa utegnejo se potrgati in ladija se ne more več pomagati. Sploh se jaz najbolje bojim za to ladijo. Pinta se je vzela v naše brodovje proti volji svojih lastnikov, moštvo so največ hudodelci, ki na njej prestajajo svojo kazen. Poleg tega so na ladiji prejšnji nje lastniki bratje Kvintero in Bogive, kaj se še utegne ondu zgoditi.

— Seveda je to jako neugodno, — rekel je Dijego.

— Ostaje nam le jedno sredstvo, da se znebimo nezadovoljnežev. Na Kanarskih otokih hočem poskusiti znebiti se Pinte in zameniti jo s kako drugo ladijo. K sreči nismo več daleč od njih.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Koliko let žive živali? Najdalje živi morski som ali kit, do 1000 let, za njim slon 4—500 let, pelikan in gavran do 100 let, labud do 80, orel do 60, lisica do 50, pliskavica ali dupin do 45, vol do 30, konj največ, 35 psi in volkovi 30, medved 28, ovce in zajci do 12, kokoši 11, a svinje največ 10 let.

Kriminaliteta v Italiji. Italijanski kriminalist Galofago je konstatoval, da v Italiji pogine na leto od razbojniške roke 4000 oseb. To je po priliki, pravi Galofago vsaki dve uri jedno ubojstvo. Strašno. To je največi odstotek ubojstev v civilizovanih državah, kajti na Francoskem doseže ta številka komaj jedno desetino gornje številke.

»Dati in vzeti«. Ruski narod pozna to-le poučno bajko: skopuh je padel v jamo. Došel je seljak mimo. Smilil se mu je mož v jami in zato mu je rekel: „Daj mi roko, da ti pomorem iz jame!“ Ko je skopuh čul besedo „daj“, prestrašil se je. Sključil se je in ni odgovoril ničesar. Seljak mu je zaklica v drugič: „Vzemi primi mojo roko!“. Ko je čul skopuh besedo „vzemi“, „primi“, priskočil je takoj in vsprejel ponudbo. Zapomni si: Skopuh jemlje, a ne daje nikar!

Novice.

Otvorjenje „Narodnega doma“.

Dovršeno je veliko za ves slovenski narod velepomembno delo. Postavljen je „Narodni dom“, katerega so slovenski rodoljubi tako iskreno želeli, v katerem najdejo slovenska društva svoje bivališče. Dosedaj je manjkalo Slovincem dostojnega shajališča in prostora, posebno pri večjih narodnih slavnostih, kadar se je sešlo več naroda iz raznih slovenskih pokrajin. Minoli teden v torek je blagoslovil, kakor znano prekrasno stavbo frančiškanski župnik in guardijan Hugolin Sattner, v soboto in nedeljo se je pa vršilo slovesno otvorjenje. Ker čas za večje narodne slavnosti ni več ugoden, se je otvorjenje vršilo bolje v skromnih mejah in se večja narodna slavnost priredi še le drugo leto, ko se otvori društveni vrt. V soboto zvečer je bila v gledališču siavnostna predstava, pri kateri je gospod režiser Inemann pronašal za to slavnost zloženi prelepi prolog slovenskega pesnika Funtka. Potem se je igrala Jurčič-Kersnikova igra „Berite Novice“ in pa predstavljalo jedno dejanje iz izvirne Parmove slovenske opere „Urh grof Celjski“. Po slavnostni predstavi je bil koncert vojaške godbe v „Narodnem domu“. Sprva sa je nameraval prirediti velik koncert s petjem, pri katerem bi bila sodelovala razna slovenska društva. Vsled nekega obžalovanja vrednega nesporazumljenja so pa pevska društva odpovedala svoje sodelovanje. V nedeljo ob 11. uri dopoldne je pa bila slavnostna seja. Učitelj Gangl je deklamoval svoj v ta namen zloženi prolog. Predsednik g. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški je v naudušenem govoru naslikal kratko zgodovino „Narodnega doma“. Omenjal je zasluge, katerih so si pri tem pridobili gg. dr. Alfonz Mosche, župan Ivan Hribar, cesarski svetnik in deželni odbornik Ivan Murnik in drugi. Deželni glavar g. Oton Detela je počastil otvorjenje s svojo navzočnostjo in v svojem govoru izrazil željo, da bi „Narodni dom“ bil deželi in narodu slovenskemu v čast in slavo in bil spomenik narodne jedinosti in ljubezni. Društveni tajnik je potem v obširnem in jako skrbno sestavljenem poročilu točno naslikal zgodovino „Narodnega doma“, kako se je rodila ta ideja, kako se je zdaj zbiralo in kako se je gradil. Zgradba velja 220 tisoč goldinarjev, denarja se je pa nabralo 104.000 gld. Treba bode še mnogo skrbne požrtvalnosti, predno se ta dolg poplača in „Narodni dom“ preide kot lastnina v roke „Matici Slovenski“, kakor je bilo skleneno. Popoldne ob dveh je bil slavnostni banket, katerega se je udeležilo nad 200 oseb. Predsednik društva „Narodni dom“ je prvi napil presvetlemu cesarju proslavljajoč ga, kot velicega dobrotnika bele Ljubljane. Potem so se pa vrstile napitnica za napitnico, v katerih se je izražala nada, da bi „Narodni dom“ vedno Slovence združeval. — Ob sedmih zvečer je bil župan g. Hribar priredil prijateljski večer pri „Maliču“, zlasti za tuje goste, kateri se niso udeležili slavnostnega plesa. K temu večeru povabljeni so bili tudi ljubljanski občinski svetniki in g. cesarski svetnik Ivan Murnik. Pri tem prijateljskem večeru je bilo seveda več naudušenih napitnic. V „Narodnem domu“ je pa zvečer bil slavnostni ples, pri katerem je plesalo kacic 70 parov. Udeležba ni bila ravno velika, ker se je omejevalo le na čitalniške člane in povabljene goste. Bilo je pa jako iz-

brano občinstvo. Sicer pa tako sijajnega plesa še ni videla bela Ljubljana, posebno kar se tiče lepih ženskih toalet. Narodne dame so tekmoval, kako bi druga drugo prekosile, in bolje povzdignile sijajnost plesa. Vsa slavnost se je jako dostojno izvršila. Zastopani so pri njej bili tudi naši bratje Hrvatje in se je tudi pri tej priliki pokazalo, da nas veže ljubezen. Hrvatski dnevnik b'li so tudi priobčili članke o pomenu te velevažne slovenske slavnosti. Končujemo naš opis s tem, da izrečemo željo, da se narodno in kulturno življenje v „Narodnem domu“ lepo razvija in da bode prekrasno posloplje zares zavetišče slovenskemu narodu, ne pa le nekaterim izvoljencem. Slovenski narod je malobrojen in se ne smemo cepiti, ako nečemo, da nas pokrijejo nemški in italijanski valovi.

— **Inkorporacija Vodmata v mestno občino ljubljansko.** Presvitli cesar je potrdil sklep deželnega zbora kranjskega, po katerem se oni del davčne občine Vodmat, ki leži mej Ljubljano ter progo južne in dolenske železnice, priklopi mestni občini ljubljanski. S tem pripade tudi nova deželna bolnica pod ozemlje mestne občine in ljubljansko prebivalstvo se pomnoži vsled inkorporacije za več nego 1000 duš.

— **Železniški minister** podmaršal vitez Guttenberg se je mudil te dni v Ljubljani in nadzoroval železniško postajo državne železnice. Župan g. Iv. Hribar ga je pozdravil in ga povabil, da naj si ogleda mesto, na kar je minister obljubil, da hoče prihodnje leto, ko pride inspicirat dolenske železnice, ostati nekaj časa v Ljubljani.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so poslali od 21. marcija 1896 do 4. oktobra 1896: Ženska podružnica v Velikih Laščah 192 gld.; M horjani v Dražgošah 1 gld. 60 kr.; sl. kmetijska posojilnica na Vrhniki 20 gld.; veselo omizje pri Weberju v Laškem Trgu 1 gld. 50 kr.; g. Val. Kolenc v Čemšeniku 8 gld. 14 kr. iz nabiralnika; sl. hranilnica v Glinjah 10 gld. za velikovško šolo; g. Ivan Vrankovič v Braslovčah iz nabiralnika 8 gld. 25 kr.; v veseli družbi na Dunaju nabrala je gospica Ant. Rebek za šentjakobsko-trnovsko žensko podružnico 17 kron. Darovali so po 2 kroni: gdč. Ant. Rebek, gospa Min. Rebek in g. Jos. Rebek. Po 1 krono: gospa Urš. Jurkovič, Iv. Gutnik, Zof Rozman, Jos. Čuden, gdč. Ant. Kadivec, Min. Zbriski, gg. J. Kosem, Fr. Jenko, Mart. Jenko, Ign. Druškovič, Gust. Agnolo; vesela družba v gost. g. J. Pehanja v Žužemberku 1 gld. 10 kr.; g. Fr. Petek v Ljubnem na Stajerskem 2 gld. 50 kr., katere so darovali gg. nadučitelj Peter Mudler, trgovec Fr. Petek in usnjar Iv. Kranjc, ter gospi Apol. Žmave in Fr. Krolnik po 1 krono; moška podružnica v Trstu 100 gld.; č. gg. župnik Iv. Vrhovnik 1 krono in kapelan Ferjančič 20 kr. za knjižico „Obnarodimo še nekaj!“; g. Fr. Ban, faktor „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani, 4 gld.; sl. posojilnica v Vitanji 10 gld. za velikovško šolo z obljubo, da kmalo postane pokroviteljica; sl. posojilnica v Marenbergu 10 gld.; rodoljubi v Kočevju 8 gld.; g. Kaučič v Žalcu 17 gld., katere je nabral v Roblekov gostilni povodom pogreba nepozabjivega Huasenbichlerja; g. Bož. Dedič 9 gld. kot darilo mladega kmetijskega bralnega društva v Bočni; sl. uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani po g. Jos. Nollju 374 gld. 59 kr. kot nabirek od 1. jan. do 31. marc. 1896; po sl. uredništvu „Slovenca“, g. finančni koncipist Ant. Janežič 10 gld. 10 kr., katere je nabral od treh veselih družbic pri Ferlincu, moška podružnica v Idriji 4 gld. 28 kr.; sl. posojilnica v Radoljici 10 gld.; podružnica na Zilski Bistrici 43 gld. 10 kr.; zbrani gospodje pri sv. Bolfangu v Slov. Goricah 10 gld.; č. g. Val. Aljančič, župnik na Dobravi pri Kropi, 150 gld. za velikovško šolo na ime sorodnice Marije Aljančič; iz nabiralnika v A. Svetinovi gostilni v Žirovnici 1 gld.; „Slovenski profesorji ljubljanske višje gimnazije“ 100 gld. pokroviteljine in zastopnik bode g. prof. M. Pleteršnik pri prvi ljubljanski podružnici; č. g. Iv. Ambrož,